

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

29.11.2022

Sayın Av. Egemen GÜRCÜN
Tekirdağ Barosu Başkanı

17-18 Aralık 2022 tarihlerinde Çanakkale’de gerçekleştirilecek olan Türkiye Barolar Birliği 37. Olağan Mali Genel Kurul Gündemi’nin 14. maddesinde “Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları Değişiklik Önerilerinin görüőülmesi” başlığı yer almaktadır.

Bildiğiniz üzere Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları 1971 tarihli Genel Kurulda kabul edilmiş olup, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Meslek Kuralları’na ilişkin olarak en son 1989 tarihinde irade göstermiştir.

Her ne kadar, Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları’nda ve Reklam Yasağı Yönetmeliği’nde dönemin gereklerine uygun olmayan düzenlemelerin bulunduğu, bununla birlikte meslekte ortaya çıkan yeni faaliyet tarzlarına karşılık gelecek düzenlemelerin ise yer almadığı eleştirileri meslektaşlar ve konunun ilgilileri tarafından sıklıkla dile getirilmekteyse de, kapsamlı bir değişiklik tartışmasının Mali Genel Kurul’un gündemini aksatabilecek olması nedeniyle, Kurallar içerisinde en az uyumsuzluk yaratacak şekilde acil düzenlemelerin yapılması, kapsamlı değişikliğin ise, yalnızca bu amaçla toplanacak bir Olağanüstü Genel Kurul’da ele alınması düşünülmektedir.

Yazımız ekinde, üzerinde çalışılan ve Genel Kurul gündemine sunulması planlanan değişiklik önerisi (karşılaştırma cetveli şeklinde), genel gerekçe ve değişiklik önerilen madde gerekçeleri dikkatinize sunulmaktadır.

Çeşitli aşamalardan geçilerek Őu anki hâline ulaşan değişiklik önerileri paketine ilişkin görüő ve önerilerinizi 9 Aralık 2022 Cuma günü mesai saati sonuna kadar Türkiye Barolar Birliğine iletmeniz halinde, Meslek Kuralları değişikliklerinin Genel Kurula sunulacak nihai hali şekillendirilirken katkılarınızdan yararlanma imkânı bulunabilecektir.

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları’nın mesleğimiz için taşıdığı önemin ve değerin bilinciyle, her aşamasında ortak akıla dayanarak ortaya çıkarmaya özen gösterdiğimiz değişiklik önerilerinin mesleğimizin gelişimi için olumlu bir perspektif sunacağına inanıyorum.

Saygılarımla,

Ek:

- 1-) TBB Meslek Kuralları Değişiklik Önerileri Karşılaştırma Cetveli
- 2-) Gerekçe

Av. R. Erinç SAĞKAN
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

KARŞILAŞTIRMA CETVELİ

TBB Meslek Kuralları

MEVCUT METİN	ÖNERİLEN
20. Avukatlar ve avukat stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar.	20. Avukatlar ve avukat stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar. (Gerekçe: Kanun değişikliği sonrası Avukatlık Kanunu'na uygun hâle getirme zorunluluğu nedeniyle)
22. Avukat savunma için zorunlu olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır.	22. Avukat savunma için zorunlu gerekli olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır.
23. Hakim reddi, savcılar ve başkaca adalet görevlilerinin reddi veya şikayet edilmesi konusunda ve genellikle konuşmalarında ve yazılarında avukat, kanunun gerektirdiği gerekçeleri amacı aşmayacak biçimde açıklar. Ret veya şikayet dileklerinin bir örneği de baroya verilir.	23. ~~Hakim reddi, savcılar ve başkaca adalet görevlilerinin reddi veya şikayet edilmesi konusunda ve genellikle konuşmalarında ve yazılarında avukat, kanunun gerektirdiği gerekçeleri amacı aşmayacak biçimde açıklar.~~ ~~Ret veya şikayet dileklerinin bir örneği de baroya verilir.~~ (Gerekçe: Danıştay 8. Daire 15.10.2015 tarih ve 2015/3582-8680 sayılı bozma sonrası iptal kararı nedeniyle)
27. Hiçbir avukat, herhangi bir meslektaşı özellikle hasım vekili meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini açıkça belirtemez. Bir avukat, başka bir avukata karşı asıl ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna bir yazı ile bildirir. Bu kural, bilgi	27. Hiçbir avukat, herhangi bir meslektaşı özellikle hasım vekili meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini açıkça belirtemez. ~~Bir avukat, başka bir avukata karşı asıl ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna bir yazı ile bildirir. Bu kural, bilgi~~

verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin üçüncü şahısların aleyhine veya üçüncü şahısların barolar ve TBB aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir.

Resmi ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelerinden ayrılmamaya ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler.

28. Bir başka baro bölgesinde ilk kez bir davaya giden avukat, o yer Baro Başkanı'na nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder.

~~verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin üçüncü şahısların aleyhine veya üçüncü şahısların barolar ve TBB aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir.~~

Resmi ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelerinden ayrılmamaya ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler.

(Danıştay 8. Daire 17.01.2017 tarih ve 2016/12242E. 2017/31K. sayılı bozma sonrası iptal kararı ile ilk cümle iptal edilmiştir, ikinci cümle de iptal edilen düzenleme ile ilişkili olduğu için tümüyle kaldırılması gerekliliği nedeniyle)

~~28. Bir başka baro bölgesinde ilk kez bir davaya giden avukat, o yer Baro Başkanı'na nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder.~~

Bağlı çalışılan avukat ile bağlı çalışan avukat arasında mesleki anlamda eşitlik ilkesi geçerlidir. Bu ilişki, unvanın ve işin gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde düzenlenir.

Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukata yönelik davranışlarında meslek kurallarını ve avukatın bağımsızlığını gözetir; mesleki gelişimi için gerekli imkânları tanır. Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukatın iş tanımını ve ücretini; meslektaşlık bilincine, mesleğin itibarına ve işin niteliğine göre belirler.

	<p>Bağlı çalışan avukat kendisine tevdi edilen işleri, iş ilişkisine ve meslek kurallarına uygun olarak yerine getirir.</p> <p>(28. madde olmazsa, 33a maddesi olarak girilebilir.)</p>
32. Avukat, dava türü ve usulü ne olursa olsun, mahkemeye verdiği layiha ve önemli belgelerin birer örneğini (istenmese de) karşı taraf vekili meslektaşına verir.	32. Avukat, ~~dava türü ve usulü ne olursa olsun,~~ duruşma esnasında mahkemeye ~~verdiği layiha~~ ibraz ettiği ve elektronik ortamda erişim imkânı bulunmayan dilekçe ve önemli belgelerin birer örneğini ~~(istenmese de)~~ bu konuda ayrıca bir talebe gerek olmaksızın karşı taraf vekiline ~~meslektaşına~~ verir.
33. Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanaklarını hazırlar.	33. Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanaklarını hazırlar. Stajyer avukatın çalışma şeklini ve süresini zorunlu staj eğitimi programına göre belirler.
47. Ücret davası açacak avukat, önce Baro Yönetim Kurulu'na bilgi verir. Bu konuda Baro Yönetim Kurulu'nun görüşünü bildirme yetkisi vardır.	47. ~~Ücret davası açacak avukat, önce Baro Yönetim Kurulu'na bilgi verir. Bu konuda Baro Yönetim Kurulu'nun görüşünü bildirme yetkisi vardır.~~
48. Baro Başkanlığı, Baro Yönetim ve Disiplin Kurulu üyelikleri ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Yönetim Kurulu üyeliği, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Başkanlığı ve üyeliği görevleri bir kişide birleşemez.	48. Baro Başkanlığı, Baro Yönetim, ~~ve Disiplin~~ ve Denetleme Kurulu üyelikleri ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Yönetim Kurulu üyeliği, Türkiye Barolar Birliği Disiplin ve Denetleme Kurulu ~~Başkanlığı~~ ve üyeliği görevleri bir kişide birleşemez.

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları Değişikliği Gerekçesi

Genel:

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları 1971 tarihli Genel Kurulda kabul edilmiş olup, kurallara ilişkin açılan davalarda Danıştayın iptal kararı verdiği dört düzenleme; ayrıca 1978, 1980 ve 1989 tarihli Genel Kurullarda kabul edilen düzenlemeler bulunmaktadır. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Meslek Kuralları'na ilişkin olarak en son 1989 tarihinde irade göstermiştir.

Meslek Kuralları'nda dönemin gereklerine uygun olmayan düzenlemelerin bulunduğu, bununla birlikte meslekte ortaya çıkan yeni faaliyet tarzlarına karşılık gelecek düzenlemelerin ise yer almadığı eleştirileri meslektaşlar ve konunun ilgilileri tarafından sıklıkla dile getirilmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 04-05 Mart 2022 günlü toplantısında, 1136 sayılı Kanununun 117/7. maddesi uyarınca Birliğe verilen görevleri arasında bulunan "uyulması gereken meslek kurallarını tespit etmek" görevi çerçevesinde Avukatlık Meslek Kuralları'nın mesleğin güncel ihtiyaçları doğrutusunda yeniden belirlenmesi kararı alınmış; 07.03.2022 tarihli yazı ile Baroların görüşlerinin alınması için yazı yazılmıştır. Meslek kurallarının demokratik katılımcı bir şekilde hem de mesleki, bilimsel, hukuki çerçeveye uygun olarak belirlenmesi amacıyla,

- 04/04/2022 tarihine kadar Baro Başkanlıklarından konuyla ilgili görüşlerin alınması,
- Görüşlerin değerlendirilerek somutlaştırılabilmesi adına avukatlık mesleği temsilcileri, hukuk fakülteleri temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla, geniş çaplı bir çalıştay gerçekleştirilmesi,
- Çalıştay sonuçlarının yeniden Baro Başkanlıklarıyla paylaşılarak nihai görüşlerinin alınması,
- Birliğimiz Yönetim Kurulu tarafından Meslek Kurallarının belirlenmesi ve
- TBB Genel Kuruluna sunulması, şeklinde bir takvim oluşturulmuştur.

Belirlenen tarihte Barolarımızdan gelen görüşler toplanmıştır. Ayrıca 18-19 Haziran 2022 tarihlerinde Türkiye Barolar Birliği ve Konya Barosu iş birliğiyle "Avukatlık Meslek Kuralları Tadil Çalıştayı" düzenlenmiş, çalıştay'ın sonuçları Konya Barosu tarafından raporlaştırılmıştır. Zaman, emek ve para tasarrufu gerekçesiyle, Ankara'da ayrı bir çalıştay düzenlenmesine gerek duyulmamıştır. Ardından Türkiye Barolar Birliği nezdinde Meslek Kuralları Çalışma Grubu oluşturularak, Meslek Kuralları içerisinde 37. Olağan Mali Genel Kurul'da öncelikle tadil edilmesi gerektiği düşünölen hususlara ilişkin somut öneriler ortaya konmuş, 11-12 Kasım 2022 tarihli Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu toplantısında öncelikli değişiklik konularının 26.11.2022 tarihinde gerçekleştirilecek Baro Başkanları Toplantısı'nda tartışılmak üzere önerilmesi kararı

kabul edilmiş ve Baro Başkanları Toplantısı'nda öneriler değerlendirilerek Genel Kurul Delegeleri'ne sunulacak son hali ortaya çıkmıştır.

Meslek Kuralları'nın tamamı üzerinde yapılacak bir değişikliğin Mali Genel Kurul'un çalışmalarını aksatabilecek denli kapsamlı olması nedeniyle, Kurallar içerisinde en az uyumsuzluk yaratacak şekilde acil düzenlemelerin yapılması, kapsamlı değişikliğin ise, yalnızca bu amaçla toplanacak bir Olağanüstü Genel Kurul'da ele alınması kararlaştırılmıştır.

Sınırlı değişiklik kapsamında bir kısmı yargı kararlarından kaynaklanan toplam 9 maddede değişiklik önerilmekte olup, bu değişiklik önerileri mevcut Meslek Kuralları'nın yaklaşık beşte birini ilgilendirmektedir.

Maddeler:

20. madde:

Avukatlık Kanunu'nun 49. maddesinde 2020 yılında yapılan değişiklikle "Avukatlara, staj dönemi de dahil olmak üzere, baro ve Birliğin iş ve işlemleri ile mesleğin icrası kapsamında kılık ve kıyafetle ilgili herhangi bir zorunluluk getirilemez" düzenlemesi getirilmiştir. Meslek Kuralları'nın ilgili maddesi kanuna uygun hale getirilmiştir.

22. madde:

Mevcut düzenleme "Avukat savunma için **zorunlu** olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır" şeklinde olup, avukatın dava stratejisini belirlemesi konusunda müdahalelere açıktır. Avukatın yargılama esnasındaki bazı taleplerinin reddedilmesine gerekçe oluşturabilecek niteliktedir. Maddenin tümüyle kaldırılmasının ise kamuoyu nezdinde avukatlık mesleğinin itibarının korunması bakımından olumsuz düşünceleri beraberinde getirebileceği düşünüldüğünden, nesnel bir gerekliliğe gönderme yapan "zorunlu" kelimesi yerine, avukatın öznel değerlendirmesine imkân tanıyan "gerekli" kelimesinin kullanılması önerilmiştir.

23. madde:

Danıştay 8. Daire 15.10.2015 tarih ve 2015/3582-8680 sayılı bozma sonrası iptal kararı nedeniyle metinden çıkarılması gerekmektedir.

27. maddenin ikinci fıkrası:

Danıştay 8. Daire 17.01.2017 tarih ve 2016/12242E. 2017/31K. sayılı bozma sonrası iptal kararı ile ilk cümle iptal edilmiştir, ikinci cümle de iptal edilen düzenleme ile ilişkili olduğu için tümüyle kaldırılması gerekmektedir.

28. madde:

Kabul edildiği dönemde Meslek Kuralları içerisinde meslektaşlık bilincini, meslektaşlar arası dayanışmayı ve meslek örgütüyle bağları güçlendirme amacı güttüğü anlaşılan düzenleme, artan avukat sayısı, iş yükü vb. nedenlerle artık hiçbir şekilde uygulanmamaktadır.

Düzenlemenin özel bir yükümlülük getirmediği "... avukat... Baro Başkanı'na nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder" sembolik anlamı olduğu düşünülse bile, çoğu zaman istihzayla anılan, bu anlamda baroların, baro başkanlarının ve mesleğin itibarını koruma amacına hizmet etmeyen, daha ziyade Meslek Kuralları'nın demodeliğini ve uygulanmayabileceğini gösteren bu düzenlemenin kaldırılması önerilmiştir.

Söz konusu madde Meslek Kuralları'nda "III. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler" başlığı altında yer almaktadır. Bu başlık altında acil olarak düzenlenmesi gerektiği düşünülen yeni bir konuya bu madde altında yer verilebileceği düşünülmektedir.

Meslek Kuralları'nda bağımsız, serbest çalışan avukat ile kendisine bağlı çalışan avukat arasındaki ilişki konusunda özel bir ilke yer almamaktadır. Meslek Kuralları'nın kabul edildiği dönemde özel bir düzenleme ihtiyacı bulunmayan bu alan, günümüzde özellikle büyük şehirlerde, bağlı çalışan avukat sayısının büyük bir ağırlık kazanması nedeniyle özel bir düzenlemeyi gerektirir hâle getirmiştir.

Türkiye Barolar Birliği, bağlı çalışan avukatların özellikle ekonomik sorunlarına ilişkin olarak daha evvel çeşitli düzenlemeler yapmaya çalışmış ancak her seferinde yargı kararlarıyla bu düzenlemeler iptal edilmiştir. Yargı kararlarında özellikle ücret ve sözleşmenin şekli konusunda kanuni düzenleme ihtiyacına gönderme yapılmaktadır. Bu çerçevede, yargı kararlarında defaatle ifade olunduğu üzere bu hususlarda düzenleme yapma yetkisi münhasıran kanun koyucudur.

Öte yandan, avukatlar ile bağlı çalışan avukatlar arasındaki ilişkinin mesleki boyutu, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu tarafından kabul edilen Meslek Kuralları ile düzenlenebilir. Bu nedenle, meslektaşlar arasında farklı uygulama sorunları yaşanan bu alanla ilişkili olarak, mesleki niteliğe vurgu yapan acil düzenleme ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır.

32. madde:

UYAP uygulamasının olmadığı dönemden kalan, her belgeden iki nüsha hazırlama şeklindeki zorunluluktan kaynaklanan düzenlemenin, günümüz koşullarına uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

33. madde:

Stajyer avukatlarla yapılan görüşmelerde en çok dile getirilen yakınmalardan biri olan, staj eğitim programlarına katılıma engel nitelikteki ofis görevlendirmelerinin

yapılamayacağı konusu Meslek Kuralları'nda yer verilmek suretiyle, mesleki bir gereklilik olarak ifade edilmektedir. Benzer bir düzenleme Avukatlık Kanunu'nda da yer almakta olup, Kanun'a aykırı bir durum söz konusu değildir. Yalnızca, özellikle Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişiklikle stajyer avukatların bir işte çalışma yasağının kaldırılmasıyla ortaya çıkan "stajın içeriğinin boşaltılması" eleştirileri karşısında, staj eğitimine verilen önem artırılmaya çalışılırken, Meslek Kuralları'nda yapılan düzenlemeyle avukatlık mesleği için avukatlık stajının öneminin altı bir kez daha çizilmektedir.

47. madde:

Uygulaması olmayan, avukat ile müvekkil arasındaki ilişkinin KVKK'ya aykırı olabilecek ve mahkemeye erişim hakkının kullanılması için bir sınırlama getirecek nitelikteki düzenlemenin tümüyle kaldırılması önerilmektedir.

48. madde:

İl Barolarındaki seçilmiş organlarda yer alanların Türkiye Barolar Birliği nezdindeki seçilmiş organlarda yer alamamasına ilişkin düzenlemenin önceki halinde yer almayan "Denetleme" organı da bu kapsama alınmıştır.